

ספר בני יששכר

עם ביאור משולב

לשבתות ומועדים וחדשי השנה

דרושים נפלאים, מדבש מתוקים, שבעתים מזוקקים, נובעים ממקור נאמן ונוזלים מן לבנון, רב רבנו, הגאון החסיד האמתי, קדוש ה' בוצינא דנהורא אספקלריא המהירה, רבן ומאורן של ישראל, לו דומיה תהילה, קדוש יאמר לו

מוהר"ר **צבי אלימלך** זצלה"ה

אב"ד מכמה קהלות ומנו"כ בק"ק **דינוב**

הוא הגבר הקים עול התורה הרביץ תלמידים הרבה אשר התאספו חדשים לבקרים לקחת מוסריו ולשמוע אמריו כי נעמו, דרוש דרש כמין חומר, אסף כל מאמרים הקדושים מש"ס ומדרש וזה"ק השייכים לחודש ושבת ומועד, וצרפם בכור הבחינה לגלות מסתריהם ע"פ פרד"ס בדרך נפלא מאד, וחקקם על לוח בלשון צח למען יתענג כל קורא בו זי"ע.
(נוסח דפון"ר)

מאמרי חודש כסלו טבת

מהדורה חדשה מאירת עינים, מפוארת ומתוקנת מוגהת בהגהה מדויקת בתוספת פיסוק פתיחת ראשי תיבות, חלוקה לקטעים, מבוארת בביאור משולב בתוך דבריו הק' תוספת מאות כותרות משנה, אלפי מראי מקומות מפורטים לספרי חז"ל ראשונים ואחרונים

יו"ל בעזה"י על ידי
ממלכת התורה "עוז והדר"
שנת תשע"ט לפ"ק

מהדורת בראך

הקדמת הגה"ק הרב המחבר זי"ע

לנשמתהון ד'ישראל', ונוהגים בהם 'טובת עין' להטיב לאחריו.

'ויספו עוים זי"י שמח"ה' (ישעיה כט יט) שמחת הנפש המתענגת בקדושת 'אור נערב' החופף על 'ראשי' בני ישראל, כל אחד כפי הכנתו, והיא מתקדשת מטומאתה מעצירות יומי לחול, והוא כעין דוגמת עולם הצא כל אחד כפי הכנתו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ב"ב עה.) כל צדיק נכוה

בני יששכר יודעי צינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל דקדשינהו לזמנים (ברכות מט.), והן המה 'כלי' שרת לקבל קדושתם, על כן נפסם יודעת מאד בהתחלפות העתים לטובה, ונפסם מרגשת צדידות עריצות נעימות נזילות שפע הקדושה כפי סדר זמנים הנאחזים והנעימים.

והן הם הנזכרין סגיאין דיהיז קודשא צריך הוא

ביאורי החסידות

ברוך הוא לנשמותיהם של ישראל, וְנוֹהֲגִים הַצַּדִּיקִים בָּהֶם - בשפע קדושת המועדים טוֹבֵת עֵין הַיְיָיִב לְאַחֲרֵינֵי - לאחרים, ומגלים לישראל את קדושת המועדים ומכניסים בהם קדושה זו, וכמו שמצינו (נדרים לה.) לגבי משה רבינו שקיבל את התורה ונהג בה טובת עין ונתנה לישראל.

כפי שמתכוונן למועד כך יאיר עליו האור של המועד

'ויספו עוים ב'י' שְׂמֵחָה' (ישעיה כט יט). הנה שמחה זו היא שְׂמֵחָת הַנֶּפֶשׁ הַמִּתְעַנְּגָת בְּקִדְשֵׁי האור הנערב החופף על ראשי בני ישראל במועדים ובזמנים המקודשים, וכל אחד מישראל חופף עליו במועד האור הנערב, כִּי אֶחָד כָּפֵי הַכֵּנֶתוֹ שהכין את נפשו למועד, וְהִיא - הנפש מְתַקְדֶּשֶׁת על ידי השמחה והאור הנערב מִטּוֹמְאֹתָהּ הבאה עליה מְעַבְרֹת הנעשים ביומי ד'חול', וְהוּא - ענין זה שכל אחד מקבל את האור הנערב של המועד כפי הכנתו, הוא כְּעֵין הַגְּמֵת השכר בעוֹלָם הַבָּא שבו כִּי אֶחָד מִקְבֵּל את שכרו כְּפֵי הַכֵּנֶתוֹ ומעשיו הטובים שעשה בעולם הזה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ב"ב עה.) עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות שבע חופות לכל צדיק וצדיק, וְכִי צַדִּיק נִקְוָה

הצדיקים יודעים ומרגישים בקדושת המועדים כְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר הם החכמים והנבונים שבישראל יוֹדְעֵי בִּינָה לתת עצה נכונה לְעַתִּים - לכל עת וזמן לְדַעַת מַה יַעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל^א באותו זמן, והם היודעים את סוד עיבור וקידוש החודש^ב ומלמדים זאת לישראל דְּכַךְ שִׁינְהוּ לְזַמְנִים זמני המועד הנקבעים לפי קידוש החודש (ברכות מט.), וְהֵן החכמים והצדיקים שבכל דור הַמָּדָה כמו הַכִּי שָׂרָת שבמקדש שהיו מזומנים לקבל קדושה, כך המה מוכנים לְקַבֵּל את קִדְשֵׁי של המועדים, וכיון שהם מוכנים וראויים לקבל את קדושת המועדים על כֵּן נִפְשָׁם יוֹדְעֵת מֵאֲדָר^ג ומרגישה בְּהִתְחַלְּפוֹת הָעַתִּים לְטוֹבָה בהגיע זמן המועד, וְנִפְשָׁם של הצדיקים מְרַגְשֵׁת בִּידֻדוֹת עַרִיבוֹת נְעִימוֹת נְזִילוֹת שֶׁפַע הַקִּדְשָׁה הבא מן המועדים כְּפֵי הַסֵּדֶר שֶׁנִּקְבַּע בתורה למועדים וזְמַנֵּים הַנִּצְּחָהִים וְהַנְּעִימִים.

הצדיקים הם מתנות גדולות שהביא הקדוש ברוך הוא לישראל

וְהֵן - הצדיקים שבכל דור המרגישים את קדושת המועדים הם הַנִּזְכָּרִין סִגְיָאין - המתנות הגדולות דְּהַיְיִב לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִשְׁמַתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל - שנתן הקדוש

מקורות וציונים

תקבלו' וגו', ובמצודת דוד: מתנות ודורות וכבוד גדול תקבלון. ה. ז"ל הגמרא: אמר רבה אמר רבי יוחנן עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות שבע חופות לכל צדיק וצדיק, שנאמר (ישעיה ד ה) 'ז'בא ה' על כל מוכן הר ציון ועל מקראיה עני יומם ועשן ונוגה אש להבה לילה כי על כל כבוד וחופה', מלמד שכל אחד ואחד עושה לו הקדוש ברוך הוא חופה לפי כבודו. עשן בחופה למה,

א. על פי לשון הכתוב (דה"א יב לג): 'ומבני יששכר יודעי בינה לעיתים לדעת מה יעשה ישראל'.
ב. ראה במדרש (ב"ר עה ב) 'ומבני יששכר יודעי בינה לעיתים' שיוודעים סוד העיבור וקידוש החודש.
ג. על פי לשון הכתוב (תהלים קלט יד) 'ונפשי יודעת מאד'.
ד. על פי לשון הכתוב (דניאל ב ו) 'מתנן ונבובה ויקר שגיא

המקרא (מלכים ב' ד טז) 'חייב אדם להקביל פני רבו
ברגל', כי הקדושה העליונה הנשפעת מן הקודש
נקדושת הזמן אין ערך הרב דומה לתלמיד,
וזקבלתו פני רבו והיו לאחדים, פניהם איש אל
אחיו (שמות כה ט), משפיע ומקבל, והיו לנצר אחד
כמדליק נר מנר וכו'.

מחופתו של חצירו, כמו כן 'החכמה תעוז לחכם'
(קהלת ז יט) נקדושת ה'זמן' לפי מקומו ושעתו
הנשפעת לו מן קודש העליון. נשגם 'כל העדה
כולם קדושים וצחוכם י"י' (במדבר טו א), אף על פי
כן אין דמיון וערך כל הנשמות שזין נקבלה.
ע"כ כן אמרו רבותינו ז"ל (כ"ה טו) 'ולמדו לה מן

ביאורי החסידות

שבחודש ושבת מוכן הוא הדבר שהולכת אליו, והוכיחו
מכאן [שחנב אדם] 'הקביל את פני רבו ברגל', והטעם
לכך הוא, כי הקדושה העליונה הנשפעת מן הקדוש
נקדושת הזמן - בימי המועד הרי היא כפי הכנתו של
האדם קודם המועד, ואין ערך הקדושה הנשפעת אל
הרב דומה לקדושה הנשפעת לתלמיד, כיון שהרב הכין
את עצמו למועד יותר מהתלמיד ועל כן הוא מקבל יותר
קדושה ושמחה מן המועד, ובהקבילתו שמקבל התלמיד
את פני רבו בשעה שבא אליו ברגל, הרי מתאחדים הרב
והתלמיד והיו 'אחדים', ופניהם של הרב והתלמיד
פונים הם איש אל אחיו, היינו הרב שהוא המושפיע,
והתלמיד הבא אליו ומקבל ממנו, והיו שניהם 'בשם
אחד', ומקבל התלמיד את קדושת ושמחת המועד כפי
שרבו מקבלה, ואין הרב נחסר בכך כלום, מפני שדבר
זה הוא כמדליק נר מנר וכו', שאין נחסר כלום מאורו
של הנר הראשון אף שהדליקו ממנו את הנר השני, וכמו
כן קדושת המועד של הרב אינה נחסרת בכך שהתלמיד
יוגף ממנה.

הקבילתו של חצירו, כיון שרואה את חופתו של חצירו
גדולה ומכובדת יותר מחופתו משום שהוא הכין את עצמו
והשתדל יותר ממנו במצוות ומעשים טובים, כמו כן
'החכמה תעוז לחכם' (קהלת ז יט) - החכמה תתן ותוסיף
חזוק לחכם, וכפי שירבה בהכנה כך יזכה נקדושת הזמן
לפי מקומו ושעתו הנשפעת לו מן קדוש העליון, נשגם
- על אף ש'כל העדה כולם קדושים וצחוכם י"י' (במדבר
טו א), ובכל אחד מישראל שורה האור הנערב וקדושת
המועד, אף על פי כן אין דמיון וערך בין כל הנשמות
ואין כולם שזין נקבלה של קדושת המועד, אלא כל
אחד ואחד יקבלה כפי הכנתו.

התלמיד כשמקביל פני רבו מקבל את קדושת
המועד כרבו

ע"כ כן אמרו רבותינו ז"ל (כ"ה טו) 'ולמדו לה לחיוב
זה מן המקרא (מלכים ב' ד טז) האמור בבעלה של
השונמית בשעה שהלכה אשתו אל אלישע, ויאמר מדוע
את הלקת אליו היום לא חדש ולא שבת', ומזה משמע

מקורות וציונים

המקדש, על כל פנים כל מה דאפשר למיעבד עבדינו דהיינו
לקבל פני הרב הצדיק דצדיקים הם אנפוי דשכינתא.
ז. כלשון הפסוק (יחזקאל לו ט): 'וקרב אותם אחד אל אחד לך
לעץ אחד והיו לאחדים בידך'.
ח. כלשון הפסוק (בראשית ב כז): 'והיו לבשר אחד'. עיין רש"י
שם שהמשיפיע והמקבל נעשים אחד.
י. ראה במדרש (במדבר יג ט): 'שבעים שקל בשקל הקודש' אלו
ע' זקנים שמינה משה כולם נביאים וכו', 'שניהם מלאים סולת
בלולה בשמן למנוחה' שהוא והם כולם נתמלאו רוח הקודש, והם
נתמלאו רוח הקודש מורוחו של משה ומשה לא חסר כלום,
כאדם שמדליק נר מנר הנר דולק וחבירו אינו חסר כלום, כאדם
שמריח באתרוג הוא הנחה והאתרוג אינו חסר כלום. ע"כ. וראה
מש"כ במאמרי ססלו (מאמר ג אות טז) וז"ל: איפסקא הלכתא (ש"ע
א"ח ס"ה תרע"ד ס"א) 'מדליקין מנר לנו'. כיון שהנר מצוה רמז לאור
תורה, הנה רמז זאת הלכה האדם אומץ בה משכל לשכל, כך היא דרכה
של תורה מוסיף האדם אומץ בה משכל לשכל, ואפילו אלף
שנים יחיה ויבלה זמנו בתורה, בכל שעה ימצא שכל חדש
מהמושכל שעוסק, והנה בכל חכמות כשיתחכם האדם באיזה
חכמה והוא יחיד בדבר חכמה הלזו הנה הוא חשוב, מה שאין

אמר רבי חנינא שכל מי שעניו צרות בתלמידי חכמים בעולם
הזה, מתמלאות עיניו עשן לעולם הבא. ואש בחופה למה, אמר
רבי חנינא מלמד שכל אחד ואחד נכוה מחופתו של חצירו, אוי
לה לאותה בושח, אוי לה לאותה כלימה.
ו. ראה מש"כ במאמרי ראש חדש (מאמר ב אות ז) וז"ל: אבל עם
היות שהוא דבר שאי אפשר עפ"י הטבע בגוף הבשרי להתראות
פני האדון ה' בבית המקדש, עם כל זה כל מה דאפשר למיעבד
עבדינו, והוא דמבואר בזהר צדיקיא אנפוי דשכינתא אינון ואינון
אנפין דילה ממש [עיין בזהר תשא (קסג) באריכות], אם כן על
כל פנים כל מה דאפשר למיעבד ביום קודש לקבל פני השכינה
עבדינו, דהיינו לקבל פני רבו בשבתות וחדשים דאנפוי דשכינתא
אינון, ומתוסף לנפשות הארה מקבלת פני השכינה בדוגמא
ובדומה [ומצאתי ראיתי בזהר פ' ואתחנן דף רס"ה (ע"ב) תנינן
דחיובא עליה דבר נש לקבלא אפי שכינתא בכל ריש ירחי ושבתאי
ומאן איהו רביה וכו', הרי לך כמו שכתבת], כעין עליית רגלים
להתראות פני האדון בבית המקדש, הנה זה היה בזמן שבת
המקדש היה קיים והיו מקבלין פני השכינה ברגלים בבית
המקדש ולא היו צריכין כל כך לקבלת פני רבו ברגל, מה שאין
כן בזמן הזה כשאין בית המקדש הנה צריכין לקבל פני הרב גם
ברגלים כיון שאי אפשר לקבל אנפוי דשכינתא ממש בבית

ממילא, הדברי תורה שמזמין השם יתברך לבניו, הן המה כפי קדושת הזמן וכפי הכנת הנפש המיוחדת, אין זמן זה דומה לזה, ואין נפש דומה לאחרתה.

והנה הנפש המתענגת גם צימי החול בקדושת אומיות התורה אשר נשפע לו ממרומים בהתקדשות 'הזמנים', הנה גם צימי החול תהיה לו לסיוע ולעזר ולהועיל להתהלך במישור בתורה ויראת שמים.

ובענין שאמרו צוהר הקדוש (וישג קצב).

והנה הקודש העליון הנשפע בהנפש כפי עינות הזמן יורגש על ידי אומיות התורה, להנה גם הנפש היא אומיות רוחניות (מקור"ו הקדמה יב).

על כן מנהג אצותינו תורה הוא בהתאסף יחידי קבולה בעומתי קודש לקבל פני רצם, המנהג הנהוג שיאמר להם הרצ איזה דברי תורה, כדלי שעל ידי אומיות התורה יושפע שפע קודש העליון הנשפע בתוספות אל הרצ, ממנו ישקו העדרים עדרי לאן קדשים והאומיות המה יהיו לנורות אשר על ידם תהיה המשכת שפע הקודש.

ביאורי החסידות

אותיות התורה, וכיון שקדושת המועד נשפע לכל אדם כפי הכנתו, לכן הדברי תורה שמזמין השם יתברך לבניו בזמנים המקודשים, הן הנהגה כפי קדושת אותו הזמן, וכפי הכנת הנפש המיוחדת של אותו אדם, משום שאין זמן זה דומה לזה, אלא כל זמן יש לו את הבחינה שלו, ואין נפש דומה לנהגה, כי כל אחד מקבל את קדושת המועד כפי הכנתו באותו זמן, וכיון שהקדושה נמשכת לאדם מאותיות התורה על כן מזמן ה' יתברך לכל אדם דברי תורה שישפיעו עליו את הקדושה כפי הכנתו.

דברי התורה הללו יעזרוהו אף בימי החול שאחר המועד

והנה הנפש המתענגת גם בימי החול שאחר המועד, ועוסקת בקדושת אומיות התורה ובלמידת דברי התורה אשר על ידם נשפע לו שפע הקודש ממרומים בהתקדשות הזמנים המקודשים והמועדים, אזי הנה אצל האדם ההוא, גם בימי החול הרגילים והפשוטים תתעורר קדושה זו ותהיה לו לאדם פסיוע ופועל ופועל לו לפתחיה במישור בתורה ויראת שמים.

התבוננות זו היא כתלמיד שמתבונן בדברי התורה שקיבל מרבו

ובענין שאמרו בזהר הקדוש (וישב קצב). לבאר את המעלה

השפע של המועד נמשך לנפש מאותיות התורה והנה שפע הקדוש העליון הנשפע בהנפש כפי עינות הזמן והמועד, הוא ירגש בנפש על ידי אומיות התורה הקדושה, דהנה גם הנפש של האדם הרי היא אומיות רוחניות (מקור"ו הקדמה יב), וכיון שהיא מהאותיות על כן מקבלת את שפע הקדושה מאותיות התורה.

ע"י אמירת התורה נשפע לתלמידים מקדושת המועד של רבם

על כן הוא מנהג אבותינו אשר תורה הוא, שבהתאסף יחידי סגולה בעתותי - בזמני קדוש לקבל את פני רבם, הנה המנהג הנהוג אז הוא שיאמר להם הרב איזה דברי תורה בשעה שהם מתאספים אצלו, בקדי שיעל ידי אומיות התורה שישמעו מרבים, ישפע להם שפע קדוש העליון הנשפע בתוספות - בריבוי אף הרב שהכין את נפשו לכך כפי מדרגתו, וממנו משפע הקודש של הרב ישקו העדרים עדרי צאן קדשים - תלמידיו הבאים להתאסף אצלו במועדים ובזמנים המקודשים, והאותיות של התורה הנאמרת על ידי הרב, הנה יהיו לצורות אשר על ידם תהיה המשכת שפע הקדוש של המועד אל נפשו של האדם.

ה' יתברך מזמין לאדם דברי תורה כפי הכנתו למועד

ממילא, הואיל וקדושת המועדים נשפעת לשרא על ידי

מקורות וציונים

נר מנר, וליכא בזה משום ביזוי מצוה ולא משום אכחשי מצוה, הבן הדבר.

יא. ראה מגלה עמוקות (פרשת ויצא ד"ה ויצא צירופי): שנברא האדם בכ"ב אותיות התורה והן הן כ"ב צנורות היוורדים לעולם בסוד ב'ך יברך ישראל' (בראשית מח טו), כי כל אות הוא צינור מיוחד לבא השפע לזה העולם.

יב. ראה בעץ חיים (שער ג פרק ב): שאין לך יום שדומה לחבירו ואין צדיק דומה לחבירו ואין בריה דומה לחבירתה.

כן כשמשכיל השכל של החכמה לאחרים הנה מתרבים החכמים בדבר חכמה הלזו ויאבד הראשון חשיבותו כיון שכבר נתרבו החכמים כמוהו, מה שאין כן בחכמת התורה, אדרבא כל מה שמוסיף תלמידים תתרבה כבודו ותפארתו, ומכל שכן שלא יאבד חשיבותו הראשון, רק כמדליק נר מנר והראשון אינו חסר כלום, על כן אין האדם מתקנא בתלמידו בדברי תורה, כמשארו"ל (סנהדרין קה) בכל אדם מתקנא חוץ ממנו ותלמידו. וזהו דאיפסק להלכה מדליקין

צאתן דברי תורה הנשפע לו מן ה'קודש' צעת 'קדושת הזמן', יתוסף לו גם זימי החול חכמה יתרה הרומזת בקודש.

על כן רשמתי לזכרת לי ולזני גילי כל הדברים אשר עלו בזכרונינו, את אשר הזמין השם יתברך לנו צעמתי קודש, יהא רעוא שיהיו אמרינו לרצון לפני אדון כל, ונזכה לגאולה שלימה צמרה צימינו, וישמח י"י צמעשיו.

צעסק הרצ עם התלמיד ההוא מאן דמסתכל צההוא מלה דקאמר ליה רצו וכו', מזה מצבונן כמו התלמיד המסתכל צכל פעם צכל דבר מדברי תורה שקיצל מרצו [ולמד ממנו 'חכמתו', והחכמה נקרא 'קודש' (וזהר משפטים קכא.)], כמה דאת אמר (תהלים כ א) 'ישלח עזרך מקדשך', נתיילד לו צכל פעם חכמה יתרה להתבונן דבר מתוך דבר, כמו כן אותו האיש צעצמו כאשר מסתכל צכל פעם

ביאורי החסידות

במועדים ובזמנים המקודשים, אזי יתוסף ויושפע לו גם בימי החול חכמה יתרה הרומזת בקודש - הנקראת קודש ונשפעת מן הקדושה שנמשכה עליו במועד.

כדי שיוכלו להתבונן בדברי התורה ההם לכן הם נכתבו

על כן, כיון שעל ידי דברי התורה המתגלים ונאמרים במועד מושפע שפע הקדושה במועד, והואיל ועל ידי לימוד הדברי תורה הללו בימי החול נמשך כח ושפע של קדושה מהמועד, רשמתי למזכרת לוי ולצני גילי את כל הדברים אשר עלו בזכרונינו - שזכרנו אותם, את דברי התורה אשר הזמין השם יתברך לנו בעתותי - בזמני קדש, בכדי לקבל על ידם את שפע הקודש של אותו זמן. יהא רעוא - יהי רצון שיהיו אמרינו לרצון לפני אדון כל, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו, וישמח י"י במעשיו.

שישנה בעסק הלימוד של הרב עם התלמיד המקבל ממנו וזה לשונו, ההוא מאן - אותו תלמיד דמסתכל בההוא מלה דקאמר ליה רבו - שמסתכל בדברים שאמר לו רבו ולימדו, וכו' ומתבונן בשכלו ובעתו של רבו, יכול להוסיף בזה ההתבוננות יותר חכמה ותבונה בלימודו. והנה מזה התבונן, שקמו אותו התלמיד דמסתכל ומתבונן בקל פעם בקל דבר מדברי תורה שקבל מרבו [ואותו התלמיד קיבל ולמד ממנו - מאותו הרב את חכמתו, והחכמה נקרא 'קודש' (וזהר משפטים קכא.)], כמה דאת אמר (תהלים כ א) 'ישלח עזרך מקדשך' - ישלח לך עזרה על ידי ריבוי החכמה, שנתילד לו על ידי התבוננותו בדברי רבו בקל פעם שמסתכל בדברים אלו, חכמה יתרה להתבונן בהם דבר מתוך דבר, הנה קמו כן, יהיה זה הדבר עם אותו האיש בעצמו עם דברי התורה שלו עצמו, שפאשר דמסתכל ומתבונן בקל פעם באותן דברי תורה אשר על ידם זכה לשפע הנשפע לו מן הקדש בעת קדשת הזמן

מקורות וציונים

יוסף בכל דבר שהיה עושה היה רואה בהתבוננות בכח רוח החכמה שבקרבו שלמד מאביו, את צורתו של אביו, לכן היה לו סיוע באותו הדבר שעסק בו, ונתוספה לו רוח והבנה אחרת בהארה עליונה יותר ממה שהיה מאיר לו אם היה מתבונן בשכלו בלי התקשרות עם נפש אביו.

יד. ראה מה שכתב רבינו (מאמרי השבתות מאמר ג אות א): והנה 'החכמה' נקראת 'קדש' כידוע, כמה דאת אמרת 'ישלח עזרך מקדשך' [ועיין בזהר משפטים (קכא.) בפסוק (שמות כב ל) 'אנשי קודש תהיון לי']. ע"כ. וז"ל הזהר (שם): כתיב (איוב כח ב) 'החכמה מאין תמצא', אורייתא מחכמה נפקת מאתר דאקרי 'קדש', והחכמה נפקת מאתר דאקרי קדש הקדשים, עיי"ש.

יג. ז"ל הזהר: תא חזי, האי מאן דאסתכל במה דאוליף מרביה. תא חזי, דהא יוסף בכל מה דאיהו עביד הוי חמי ברוחא דחכמתא לההוא דיוקנא דאבוי הוה מסתכל, ובגין כך הוה מסתייעא ליה מלתא ואתוספא ליה רוחא אחרא בנהירו עלאה יתיר. [ביאור: בא וראה, מי שמתבונן ומעיין במה שלמד מרבו, ורואה צורת רבו באותה החכמה שלמד ממנו (כלומר, שכשיעין במה שלמד מרבו יצייר צורתו בשכלו, ועל ידי זה תתדבק ותתקשר נפשו בנפש רבו), הוא יכול להוסיף באותה רוח החכמה יותר (כי על ידי שיחשוב בחכמה ויתדבק במחשבתו בצורת רבו, הנה יעורר ממש החכמה ממקורה ברבו, ויהיה נובע בו כנביעתו מרבו, וכמו שרבו בעומק עיונו היה מוסיף ונובע תוספת חכמה כך יהיה התלמיד ככוחו ממש). בא וראה, שהרי

מאמרי חדשי כסלו מבת

מאמר א

מהות החדשים

זו ידובר מענין לירופי שמות הקודש של החדשים הנ"ל, ומהות החדשים. ולהיות ימי חנוכה המה מחוזרים בשני חדשים הנ"ל על כן חיברתים ביחד, ויתצאר אם ירנה ה' במאמרי חנוכה.

זמנרת המכפלה, ולפי הקבלה צדינו, היה הדבר זכסלו צימי חנוכה, כי יעקב אסף רגליו אל המטה ציוס א' דסוכות כפי הקבלה שצדינו מן הרמז בפסוק 'ועקב נסע סכותה' (שם לג יז).

א צירוף השם הנכבד המאיר צדש כסלו הוא ויה"ה, יולא מראשי תיבות הפסוק 'ורא יושב הארץ הכנעני וגו' צפרשת ויחי (בראשית נ יא) אלל אצלו של יעקב אצינו כשנטמן

ביאורי החסידות

צירוף הוי"ה של חודש כסלו

א צירוף השם הוי"ה הנקבד המאיר והשולט בחדש כסלו הוא ויה"ה, וצירוף זה יוצא מראשי תבות של הפסוק 'ורא יושב הארץ הכנעני וגו' האמור בפירוש ויהי (בראשית נ יא) אצל אצלו של יעקב אצינו שעשו לו מספר גדול כשנטמן במערת המכפלה.

האבלות על יעקב היתה בימי חנוכה

ולפי הפקלה שנתקבלה בדינו מן המסורת, הנה הדיבר - האבל שהיה באותו הזמן בכסלו בימי הקנה, על פי חשבון הימים שעברו מעת הסלקותו, כי יעקב אסף רגליו אל המטה והסתלק לבית עולמו ביום א' דסבות כפי הפקלה שבדינו - על פי מה שקיבלו החכמים מדור לדור שיש ללמוד באיזה יום היתה פטירת יעקב אצנו מן הרמז בפסוק (בראשית לג יז) 'ועקב נסע סכותה', הרמז

בו ידבר מענין צירופי אותיות שם הוי"ה שהם שמות הקדש של הקדשים הנ"ל, ומהות הקדשים המסוגלים לניסים ולהארת הנרות. וצדיות - ומכיון שמי הקנה המתחילים בחודש כסלו ומסתיימים בחודש טבת המה מקברים בשני הקדשים הנ"ל והם מסמלים את מהות החדשים, על כן הפירוש ביהוד - את מאמרי אלו החדשים, ויתבאר אם ירנה ה' במאמרי הקנה (מאמר ד אותיות קי-קטו).

ישנם י"ב צירופים בשם הוי"ה כנגד י"ב החדשים

בשם הוי"ה ישנם ארבעה אותיות אשר ניתן לסדרם ב"ב אופנים שונים והם הנקראים צירופי שם הוי"ה, שבכל אופן מ"ב האופנים שבו יסודרו האותיות הרי זה שם משם הוי"ה ברוך הוא, והובא במאמרי חודש ניסן (מאמר א אות א) כי אלו י"ב הצירופים המה מכוונים כנגד י"ב החדשים ובכל חודש מאיר ומשפיע צירוף אחר.

מקורות וציונים

הוא און שמאל דזעיר אנפין, והוי"ה השולטת בו היא הצירוף התשיעי של י"ב צירופיה היוצא מראשי תבות 'ורא יושב הארץ הכנעני', לפיכך הוא נקוד בנקוד ראשי תבות אלו. וצריך לכוונת בחתימת ברכה האמצעית דמוסף דראש חודש זה.

ד. כפי האמור בתיקוני זוהר (שם): ומקורא דלהון בקראי בנקודי [-המקור של י"ב צירופי הוי"ה בנקודותיהם הם בפסוקי התנ"ך, בראשי תבות או בסופי תבות] וכו', ויה"ה - 'ורא יושב הארץ הכנעני'.

ה. מלשון הכתוב (בראשית מט לג) 'ויכל יעקב לצוות את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו'.

ו. הדברים מכוונים לשיטת רבי אליעזר (ריה יז) דסבירא ליה

א. ראה פרי עץ חיים (שער ראש חודש פ"ג): ונודע ששם הוי"ה מהווה כל היות, ואין לך דבר שבעולם שלא יהיה לו אור מצד שם זה, וכל אחד לפי מעלתו, ובלתו אין קיום כלל, וידוע שבשם זה יש י"ב צירופים והם מתחלקים ל"ב חדשי שנה. וראה בתיקוני זוהר (הקדמה ט) סדר ר"ב הצירופים.

ב. ראה מה שכתב רבינו בספר רגל ישרה (מערכת י אות ו): יהו"ה יש לו י"ב צירופים (נגד י"ב שבטים) נגד י"ב חודש בכל חודש צירוף אחד. וכן מה שכתב במאמרי ראש חודש (מאמר א אות ד): הנה ישנם י"ב צירופי הוי"ה, ובכל חודש מאיר צירוף אחד וכו', כפי השתנות הצירוף של שם הוי"ה מתהווה הויה חדשה.

ג. ראה במשנת חסידים (חשון כסלו פ"א ג) שכתב: וחודש כסלו